

Adopterte

Forening for adopterte i Norge

Kari Trosvik, sekretær
Ruth Heidi Grønbekk, styremedlem

Familie- og kulturkomiteen
vedr. Statsbudsjettet for 2013 (Prop. 1S [2012-2013])

Høringsnotat

1. Forskningsmidler

I tiden fra 1945 til rundt 1965 ble det adoptert bort 3 til 4 ganger så mange norske barn som før krigen. Dette skjedde til tross for at det i store deler av perioden ble født færre barn utenfor ekteskap enn i 1930-årene. Det dreier seg anslagsvis om et antall mellom 15 000 og 30 000 adopsjoner, med hovedtyngden på 1950-tallet. På tross av det høye antallet adopsjoner, finnes det så godt som ingen forskning innfor feltet, verken med henblikk på hvordan det har gått med alle oss barna som ble adoptert bort i denne perioden, eller på norsk adopsjonshistorie generelt.

Unni Bratland, seniorrådgiver i BUF-dir uttalte til Bergens Tidende 31.03.2012 at hun ikke kjente til forskning eller litteratur som kunne fortelle hvordan det hadde gått med tusenvis av norske innenlands adopterte. Knut R. Steenberg, en av Norges fremste eksperter på adopsjon bekreftet i samme artikkel at det ikke finnes dokumentasjon på hvordan det har gått med oss norskadopterte.

I Adopsjonsutvalgets rapport 29. september 2009 (NOU - 2009:21), ble det vist til at mangelen på forskning ble påpekt allerede i 1977, men ingen ting har skjedd etter dette. Det bør derfor være en prioritert oppgave å sørge for at denne forskningen blir gjort. Vi barna som ble adoptert bort i denne perioden begynner å nå en viss alder, og forskningen må skje mens der ennå finnes et tilstrekkelig antall informanter.

Norsk adopsjonshistorie generelt er også svært dårlig dokumentert. Vi kjenner kun til en masteroppgave fra UiO¹, en bok om privat jordmorpraksis og en oppgave om mødre hjem i Telemark². Historiker Liv Thoring er den første som har fått tilgang til Oslo Helseråds adopsjonsarkiv. I hennes oppgave kan man finne flere aspekter som tilsier at det er påkrevet med videre forskning.

---

¹ Liv Thoring: **Enslige mødre og anonym adopsjon i Norge** 1945 – 1965 med linjer fram til ca. 1990
Masteroppgave i historie, Institutt for arkeologi, konservering og historie (IAKH), Universitetet i Oslo, høsten 2008

² Sigrun Hvalvik og Ellinor Young: **"Et sted hvor hun kan finne seg til rette og bo..." Om ugifte mødre og fødehem i Telemark i perioden 1916-1965** Høgskolen i Telemark, Avdelingen for helse- og sosialfag, Porsgrunn 2006

Bjørn Steinar Meyer: **Mødre uten barn**, Valdisholm, 2007

Adopterte

Forening for adopterte i Norge

Når det gjelder Oslo Helseråd, ble bare ca ti prosent av adopsjonene formidlet her. I og med at etterspørselen etter barn var mye høyere enn utbudet, ble det etter hvert fritt frem for private aktører som jordmødre og sakførere å formidle adopsjoner. I Bergens Tidende 24.03.2012 ble dette beskrevet som en svært lukrativ virksomhet.

Det bør derfor være en prioritert oppgave å sørge for at forskning blir iverksatt. Mødrene begynner å bli svært gamle, mange av dem er døde. Også barna som ble adoptert bort i denne perioden, begynner å nå en høy alder. Sjefsredaktør i Bergens Tidende, Trine Eilertsen skrev i en lederartikkel 07.04.2012: - *Adopsjon er ikke tema i norsk historie. Kvinner og barn regnes ikke som viktige i fortellingen om vår felles fortid.*

Foreningen Adopterte har forøvrig i flere år nå vært i kontakt med ulike forskningsmiljø, vi har finkjemmet legathåndboken, men vi står fast. Forskerne må ha midler før de kan forske, og de som deler ut legater må ha en prosjektbeskrivelse fra en forsker før de kan behandle en søknad. Forskningsmidler avsatt og øremerket via Statsbudsjettet er mao det eneste reelle alternativet.

2. Driftsmidler

Foreningen Adopterte ble stiftet i 2008. Medlemstallet i foreningen vokser stadig etter hvert som vi blir kjent, men selv om medlemstallet pr dd ikke er ekstremt høyt, representerer vi mange tusen norskadopterte, for ikke å snakke om de adoptertes familie og slekt. Adopterte fyller to svært viktige funksjoner for medlemmene.

- Foreningen er et møtested for adopterte. Uansett om oppveksten har vært god eller vanskelig, er det viktig å møte andre adopterte. Det blir ofte sagt: "Det er bare adopterte som helt forstår hva man mener." Dette er en landsdekkende forening, og det sier seg selv at noen må reise langt til de samlinger som finner sted. Dette blir kostbart, selv om vi gjør alt vi kan for å holde kostnader nede. Påfallende mange adopterte er uføretrygdet, helt eller delvis. Vi ønsker å kunne bidra til at alle som vil, kan komme til våre samlinger. De betyr svært mye for medlemmene våre.
- Den andre funksjonen gjelder henvendelser foreningen får om hjelp til å finne biologisk familie, dokumenter osv. Dette er et tidkrevende arbeid, dessuten er det ikke alltid lett å vite hvordan man skal gå frem, forstå uklare opplysninger. Foreningen har gradvis opparbeidet seg stadig større kompetanse på dette feltet, og antallet henvendelser øker fra uke til uke, ikke minst fra fagfolk.
- Foreningen har satset stort på å utvikle diverse informasjonsmateriell. Foreningens hjemmeside er bygget opp for tredje gang, nå med tilgang til et lukket forum. Vi har også fått utarbeidet en brosjyre, og alt dette koster mer enn kontingentpengene dekker. Adopterte har derfor et behov for økonomisk støtte til informasjonsvirksomhet.